

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.13.SGB.0-12.00-00-7/610- 54
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/11740)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 08.11.2012 tarih ve 92103 sayılı yazınız.

Eskişehir Milletvekili Sayın Ruhsar DEMİREL'e ait 7/11740 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

EK : 1 Yazı

ESKİŞEHİR MİLLETVEKİLİ SAYIN RUHSAR DEMİREL'E AİT 7/11740 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Başbakanlığın 2010/14 sayılı Genelgesi uyarınca kadın istihdamını artırmak amacıyla oluşturulan, “Kadın İstihdamı Ulusal İzleme ve Koordinasyon Kurulu”nun sekreteryası Bakanlığımızın Çalışma Genel Müdürlüğü Dezavantajlı Gruplar Daire Başkanlığı tarafından yürütülmektedir. Bu kurul, 4 aylık periyotlarla toplanmaktadır.

İlk olarak 2011 yılı Mart ayında toplanan kurul, daha sonra Kasım ve 2012 yılı Mart ayında toplanmış ve 2011 yılı raporu hazırlanmıştır.

Bakanlığımız ilgili birimi tarafından “Çalışma Yaşamında Risk Grupları-Mesleki Beceri Kazandırma ve Duyarlılık Artırma Projesi” 2010 ve 2011 yıllarında yürütülmüştür. Proje kapsamında kadınlara yönelik olarak; Ankara’da “Sokakta Çalışan Çocuklar Merkezi”nden sokakta çalışan çocukların anne ve ablalarından, 2010 yılında 26 kadına, 2011 yılında 41 kadına yaşlı bakımı konusunda mesleki beceri kazandırma eğitimi verilmiş, mesleki beceri eğitimi uygulaması (staj imkânı) ve istihdam imkânı sağlanmıştır.

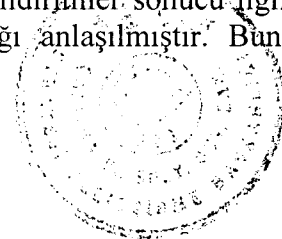
Ayrıca, Bakanlığımız tarafından çeşitli illerde kadın istihdamının artırılmasına yönelik duyarlılık artırma amacıyla toplantılar düzenlenmektedir (2012 yılı Antalya-Kepez ve Şanlıurfa).

Başta, İş-Kur Genel Müdürlüğü olmak üzere tüm kurum ve kuruluşların, STK’ların çalışmalarına katılım sağlanmaktadır. Yeni projelerin hazırlık çalışmaları halen devam etmektedir.

Eylül 2010-Mart 2012 döneminde Bakanlığımızda Almanya-Avusturya konsorsiyumu ile birlikte “Çalışma Hayatında Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi” başlıklı bir AB eşleştirme projesi yürütülmüştür. Söz konusu projenin amacı; cinsiyet eşitliği konusunda Türk mevzuatının AB Müktesebatı ile uyumlu hale getirilmesi, müktesebatın uygulanmasından sorumlu kurumların kapasitelerinin geliştirilmesi ve konuya ilişkin kamu duyarlılığının artırılmasıdır.

Söz konusu proje çalışmaları kapsamında mevzuat değişikliği gerçekleştirilmiştir. 6289 sayılı Kanunun 14’üncü maddesiyle 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu’nun “Sendika ve Konfederasyonların Yetki ve Faaliyetleri” başlıklı 19’uncu maddesinde; sendika ve konfederasyonların faaliyetlerde bulunurken kuruluş amaçları doğrultusunda toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetecekleri hüküm altına alınmıştır. Paralel bir düzenleme “6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu”nun kuruluş faaliyetlerini düzenleyen 26’ncı maddesinde hüküm altına alınmıştır.

Kurumsal kapasitenin artırılması amacıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşların, sosyal tarafların ve sivil toplum örgütlerinin temsilcilerinin de katılımıyla genel ve özel eğitimler gerçekleştirilmiştir. AB üye ülkelerindeki en iyi uygulama örneklerini, konuyla ilgili direktifleri, içtihat hukukunu da içeren çalışma hayatında kadın erkek eşitliğine ilişkin ücret ve yükselme politikaları, çalışma ilişkilerinde dengenin sağlanması, kadınların istihdamının korunması ve desteklenmesi, eşitliğin desteklenmesi için kurallar ve tedbirler ile bunların uygulamaları başlıklarını taşıyan genel eğitimler düzenlenmiştir. Bunun yanı sıra, iş müfettişlerine eşit muamele hakkında denetim ve uygulamalara yönelik; Sosyal Güvenlik Kurumu’nun avukatları ve uzmanlarına sosyal güvenlik alanında eşit muamele hakkında yasal konulara yönelik; Devlet Personel Başkanlığı ve Bakanlığımız uzmanlarına kamu çalışanları arasında kadın ve erkeğe eşit muamele konularına yönelik eğitimler ile proje yönetimi eğitimi ve eğitimcilerin eğitimleri gerçekleştirilmiştir. Toplamda 434 kişi eğitimlere katılmıştır. Eğitimler sonucunda düzenlenen anketler ve yapılan geribildirimler sonucu ilgili personelin bilgi ve farkındalık düzeyinin % 25 oranında arttırıldığı anlaşılmıştır. Bunun yanı sıra,

çalıştaylar ve akademik üye, kamu kurum ve kuruluşu, sosyal taraflar ve sivil toplum kuruluşları ile yabancı uzmanların katılımı ile bir konferans düzenlenmiştir. "Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Açılan Kapılar" başlıklı 50.000 adet broşür bastırılarak ilgili kurum ve kuruluşlara dağıtımı gerçekleştirilmiştir. Projenin kapanış toplantısı esnasında Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ödülü verilmiştir.

Ödül her yıl Mart ayında Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla duyarlılık artırma çalışmaları kapsamında verilmeye devam edecektir.

2010 Yılı Programında hazırlanması öngörülmüş olan Ulusal İstihdam Stratejisi; Türkiye işgücü piyasasındaki yapısal sorunların çözülmesini, orta ve uzun vadede büyümenin istihdama katkısının artırılarak işsizlik sorununa kalıcı çözüm sağlanmasını hedeflenmektedir. Ulusal İstihdam Stratejisi, 2023 yılına kadar işgücü piyasasındaki yapısal sorunların çözülmesi ve işsizlik sorununa kalıcı çözüm bulunmasına yönelik uygulanacak strateji, politika ve tedbirleri içermektedir. Söz konusu hedefleri hayata geçirmek üzere strateji dört temel politika eksenini ile sektör politikalarının üzerine inşa edilmiştir. Söz konusu temel politika eksenleri:

- Eğitim-istihdam ilişkisinin güçlendirilmesi.
- İşgücü piyasasında güvence ve esnekliğin sağlanması.
- Özel politika gerektiren grupların istihdamının artırılması.
- İstihdam-sosyal koruma ilişkisinin güçlendirilmesidir.

Yine, 2010/14 sayılı Başbakanlık Genelgesi sonrasında Türkiye İş Kurumu İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulları çalışmalarında, kadın-erkek fırsat eşitliğini gözeterek ve bu kurullara o ilde "kadın" konusunda faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarından bir temsilcinin katılımı sağlanmıştır.

İŞKUR 2011-2015 Dönemi Stratejik Planı'nda; Politika ve Tedbirler başlığı altında, kadının işgücüne katılımına ve istihdamına yönelik çalışmalara öncelik verilmesi kararlaştırılmış ve 2015 yılı sonuna kadar Kurum tarafından işe yerleştirilenlerin yüzde 35'inin kadınlardan oluşmasının sağlanması bir stratejik hedef olarak belirlenmiştir.

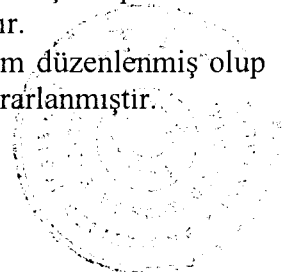
İŞKUR'da 2012 yılı Eylül sonu itibarıyla 844.707'si kadın, 1.276.595'i erkek olmak üzere toplam 2.121.302 kayıtlı işsiz bulunmaktadır. 2012 yılı Eylül ayı sonuna kadar 106.380'i kadın, 257.615'i erkek olmak üzere toplam 363.995 iş arayan İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. İşe yerleştirilenler içinde kadınların oranı % 29.2'dir.

Bakanlığımız bünyesinde 2012 yılında "Çalışma Hayatında Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" eğitimi gerçekleştirilmiş olup, ayrıca, konu 2013 yılı hizmet içi eğitim planı kapsamına da alınmıştır.

Ülkemizin istihdam ile ilgili en önemli sorunlarından birisi istihdam ile mesleki eğitim ilişkisinin yeterince güçlü olmamasıdır. Bir tarafta belirli bir mesleği olan veya mezun işsizler, diğer tarafta istediği vasıfta ve meslekte eleman bulamayan işverenler. Bu çerçevede İŞKUR, eğitim-istihdam ilişkisinin güçlendirilmesi ve işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu nitelikteki işsizlerin istihdam edilebilirliğinin artırılmasına yönelik aktif işgücü programları kapsamında İşgücü Yetiştirme Kursları, Toplum Yararına Çalışma Programları, Girişimcilik ve İş Başı Eğitim (Staj) Programları uygulanmaktadır.

Ocak-Aralık 2011 döneminde;

- İşgücü yetiştirme faaliyetleri kapsamında 6.985 kurs açılmış olup 68.678'i erkek, 71.737'si kadın olmak üzere toplam 140.415 kişi yararlanmıştır.
- Girişimcilik Programları kapsamında 906 eğitim düzenlenmiş olup 13.605'i erkek, 10.540'ı kadın olmak üzere toplam 24.145 kişi yararlanmıştır.
- İşbaşı Eğitim Programları kapsamında 5.849 program düzenlenmiş olup 10.474'ü erkek, 5.919'u kadın olmak üzere toplam 16.393 kişi yararlanmıştır.
- Toplum Yararına Çalışma Programları kapsamında 2.424 program düzenlenmiş olup 50.434'ü erkek, 13.651'i kadın olmak üzere toplam 64.085 kişi yararlanmıştır.

Ocak-Ekim 2012 döneminde ise;

- İşgücü yetiştirme faaliyetleri kapsamında 8.030 kurs açılmış olup 77.862'si erkek, 94.704'ü kadın olmak üzere toplam 172.566 kişi yararlanmıştır.
- Girişimcilik Programları kapsamında 670 eğitim düzenlenmiş olup 9.311'i erkek, 8.673'ü kadın olmak üzere toplam 17.984 kişi yararlanmıştır.
- İşbaşı Eğitim Programları kapsamında 7.679 program düzenlenmiş olup 13.140'ı erkek, 9.450'si kadın olmak üzere toplam 22.590 kişi yararlanmıştır.
- Toplum Yararına Çalışma Programları kapsamında 4.599 program düzenlenmiş olup 119.901'i erkek, 37.884'ü kadın olmak üzere toplam 157.785 kişi yararlanmıştır.

İŞKUR; meslek seçimi aşamasında bulunan, iş bulmada/seçmede güçlükleri olan, mesleki uyumsuzluk problemleri bulunan, mesleki becerilerini geliştirmek ve mesleğini/işini değiştirmek isteyen kişilere yönelik İş ve Meslek Danışmanlığı hizmeti sunmaktadır. Bu hizmetle; kişisel özellikler ile mesleklerin gerektirdiği nitelikleri, şartları ve iş piyasasının gereksinim duyduğu iş/meslekleri karşılaştırarak, bireyin istek ve durumuna en uygun iş/mesleği seçmesi, seçtiği iş/meslekle ilgili eğitim imkânlarından yararlanması, işe yerleştirilmesi ve işe uyumunun sağlanması ile ilgili sorunların çözümüne sistemli olarak yardım etmek amaçlanmaktadır.

İş ve meslek danışmanlarının öncelikli hedef kitlesi; meslek seçme aşamasında ya da ilk kez çalışma hayatına atılacak olanlar, uzun süreli işsizler, dezavantajlı gruplar, işsizlik sigortası ödeneği alan işsizler, mesleki becerilerini geliştirmek isteyenler, mesleğini veya işini değiştirmek isteyenler, iş bulmakta sıkıntıları bulunanlar, meslek edinme veya iş seçmede güçlükleri olanlar, mesleki uyumsuzluk problemleri bulunan genç ve yetişkinlerdir.

Bu bağlamda, 2011 ve 2012 (Ekim ayı itibarıyla) yıllarında söz konusu danışmanlık hizmetlerinden faydalanan kadınlara ilişkin veriler ekte sunulmaktadır.

Çalışma yaşamına ilişkin cinsiyet temelinde;

- Meslek grupları itibarıyla; yapılan başvuru, yıl içinde alınan açık iş, işverene yapılan takdim, işe yerleştirme, kayıtlı işgücü, kayıtlı işsiz,
- İller itibarıyla; özürlüler, eski hükümlüler, başvuru, yerleştirme, kayıtlı işgücü,
- Yaş gruplarına göre; işsizlik ödeneği başvuruları,
- Yurtdışına yapılan gönderme,

istatistikleri toplanmaktadır.

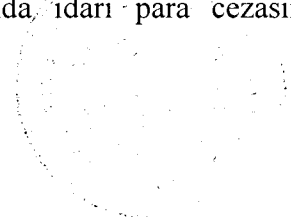
2011 yılında yapılan teftiş ve incelemelerde, 4857 sayılı İş Kanununun 5'inci maddesine 10 işyerinin muhalefet ettiği, bu işyerlerinde 5 işyerine idari para cezasının uygulandığı, 2012 yılında da 10 işyerinin muhalefet ettiği tespit edilerek, bu işyerlerinden 5 işyerine idari para cezasının uygulandığı belirlenmiştir.

Bakanlığımız iş müfettişlerince, işyerlerinde yapılan teftiş ve incelemelerde, kadın, erkek, çocuk, genç ve çırak olarak çalışanlara ilişkin istatistiki düzenleme yapılmaktadır.

Buna göre, 2011 yılında (Teknik-Sosyal) Toplam 35.371 teftiş ve inceleme yapılmış olup, incelemeye konu işyerlerinde; 2.443.226 Erkek-573.432 Kadın-8.443 Çocuk-8.231 Genç ve 4.214 Çırak'ın, 2012 yılı itibarıyla; toplam 22.595 adet teftiş ve inceleme yapılarak, bu işyerlerinde 1.175.139 Erkek- 290.789 Kadın,5.560 Çocuk-10.726 Genç ve 2.976 çırak'ın çalıştığı tespit edilmiştir.

2011 yılında işyerlerinde yapılan teftiş ve incelemelerde,178 işyerinde emzirme odası açılmış, emzirme odası açmayan 114 işyerinin bulunduğu, 159 işyerinde kreş açılmış, 112 işyerinde kreş açılmadığı tespit edilerek, 9 işyeri hakkında idari para cezası uygulanmıştır.

2012 yılında işyerlerinde yapılan teftiş ve incelemelerde, 119 işyerinde Emzirme Odası açılmış, 65 işyerinde emzirme odası açılmadığı, 168 işyerinde kreş açıldığı, 65 işyerinde kreş açılmadığı tespit edilerek, 16 işyeri hakkında idari para cezasının uygulandığı anlaşılmış bulunmaktadır.

Bakanlığımız ilgili kuruluşu Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğünde kamuoyunda “Torba Yasa” olarak bilinen ve 25.02.2011 tarihinde yürürlüğe giren, 6111 sayılı “Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”un 74’üncü maddesi ile 18-29 yaş arası erkekler ile 18 yaşından büyük kadınları istihdam eden işverenlerin teşvik edilmesi sağlanmıştır.

6111 sayılı Kanunun 74’üncü maddesi gereğince, 31.12.2015 tarihine kadar işe alınan her bir sigortalı için geçerli olmak üzere, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren özel sektör işverenlerince işe alınan ve fiilen çalıştırılanların; işe alındıkları tarihten önceki altı aya ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalılar dışında olmaları, aynı döneme ilişkin işe alındıkları işyerinden bildirilen prim ve hizmet belgelerindeki sigortalı sayısının ortalamasına ilave olmaları halinde belirlenen prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hisselerine ait tutarı, işe alındıkları tarihten itibaren İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanacaktır.

Burada belirtilen teşvik, 18 yaşından büyük ve 29 yaşından küçük erkekler ile 18 yaşından büyük kadınlardan;

- 1) Mesleki yeterlik belgesi sahipleri için kırk sekiz ay süreyle,
- 2) Mesleki ve teknik eğitim veren orta veya yüksek öğretimi veya Türkiye İş Kurumunca düzenlenen işgücü yetiştirme kurslarını bitirenler için otuzaltı ay süreyle,
- 3) (1) ve (2) numaralı alt bentlerde sayılan belge ve niteliklere sahip olmayanlar için yirmi dört ay süreyle,
- 4) Bu kişilerin Türkiye İş Kurumuna kayıtlı işsizler arasından işe alınmaları halinde ilave olarak altı ay süreyle,
- 5) İşçi olarak çalışmakta iken, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra mesleki yeterlik belgesi alanlar veya mesleki ve teknik eğitim veren orta veya yüksek öğretimi bitirenler için on iki ay süreyle, uygulanmaktadır.

Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) sonucuna göre kamuya yapılan alımlarda cinsiyet ayrımına yol açacak herhangi bir uygulama söz konusu değildir. Öte yandan, Bakanlığımıza bağlı Devlet Personel Başkanlığı bünyesinde tutulan veriler neticesinde kamu kesiminde çalışan toplam memur sayısının % 61,2' si erkek, % 38,76'sı kadın personelden oluşmaktadır. Bunun dışında bazı üst düzey personelin cinsiyetlerine göre sayısal dağılımı aşağıdaki tabloda gösterildiği şekildedir:

Bazı Üst Düzey Personelin Cinsiyetlerine Göre Sayısal Dağılımı		
	ERKEK	KADIN
Genel Müdür Yardımcıları	337	37
Bakanlık Bünyesindeki Genel Müdürler	56	3
Daire Başkanları	885	149
Bağlı Kurum Başkanları	15	0
Kurum Bünyesindeki Başkanlıklar ve Yardımcıları	214	22
Müsteşarlar	22	0
Bağlı Kurum Genel Müdürleri	61	3
Kurul Başkanları	58	0
Kurul Üyeleri	546	93
Bağlı Kurum Başkan Yardımcıları	94	4
Müsteşar Yardımcıları	70	3
Müstakil Daire Başkanları	1015	160
Toplam	3373	474
	% 87,67	% 12,33

**2011 - 2012 Yılında İş ve Meslek Danışmanlığı Hizmetlerinden Faydalanan Kadınların
İllere Göre Sayısını Gösterir Tablo:**

İL	2011	2012
ADANA	1.867	3.829
ADIYAMAN	243	288
AFYONKARAHİSAR	158	1.925
AĞRI	27	143
AKSARAY	218	932
AMASYA	289	1.158
ANKARA	2.873	11.580
ANTALYA	2.292	6.785
ARDAHAN	53	156
ARTVİN	209	591
AYDIN	1.198	2.903
BALIKESİR	1.580	3.904
BARTIN	305	1.326
BATMAN	197	742
BAYBURT	117	284
BİLECİK	202	703
BİNGÖL	196	1.019
BİTLİS	260	555
BOLU	534	394
BURDUR	303	310
BURSA	3.776	14.114
ÇANAKKALE	349	1.680
ÇANKIRI	217	1.393
ÇORUM	803	1.889
DENİZLİ	951	3.785
DİYARBAKIR	175	1.254
DÜZCE	316	351
EDİRNE	273	2.276
ELAZIĞ	529	500
ERZİNCAN	380	215
ERZURUM	574	843
ESKİŞEHİR	1.977	1.504
GAZİANTEP	800	3.544
GİRESUN	203	252
GÜMÜŞHANE	67	983
HAKKARİ	83	128
HATAY	147	2.803
İĞDIR	181	602
ISPARTA	763	3.336
İSTANBUL	5.403	22.160
İZMİR	2.554	17.874

İL	2011	2012
KAHRAMANMARAŞ	396	1.224
KARABÜK	158	618
KARAMAN	210	917
KARS	79	371
KASTAMONU	548	844
KAYSERİ	736	3.628
KIRIKKALE	266	1.146
KIRKLARELİ	611	1.167
KİRŞEHİR	275	688
KİLİS	145	809
KOCAELİ	2.131	2.850
KONYA	851	2.505
KÜTAHYA	460	2.056
MALATYA	577	2.304
MANİSA	958	3.387
MARDİN	28	132
MERSİN	1.004	5.010
MUĞLA	659	1.917
MUŞ	398	199
NEVŞEHİR	515	1.588
NİĞDE	348	720
ORDU	301	555
OSMANİYE	291	609
RİZE	482	950
SAKARYA	1.375	3.739
SAMSUN	2.567	8.085
SİİRT	119	350
SİNOP	227	771
SİVAS	488	1.779
ŞANLIURFA	222	1.651
ŞIRNAK	40	688
TEKİRDAĞ	1.345	3.140
TOKAT	281	1.217
TRABZON	673	1.091
TUNCELİ	257	243
UŞAK	477	1.928
VAN	220	776
YALOVA	301	631
YOZGAT	232	564
ZONGULDAK	278	1.549
TOPLAM	55.171	185.409